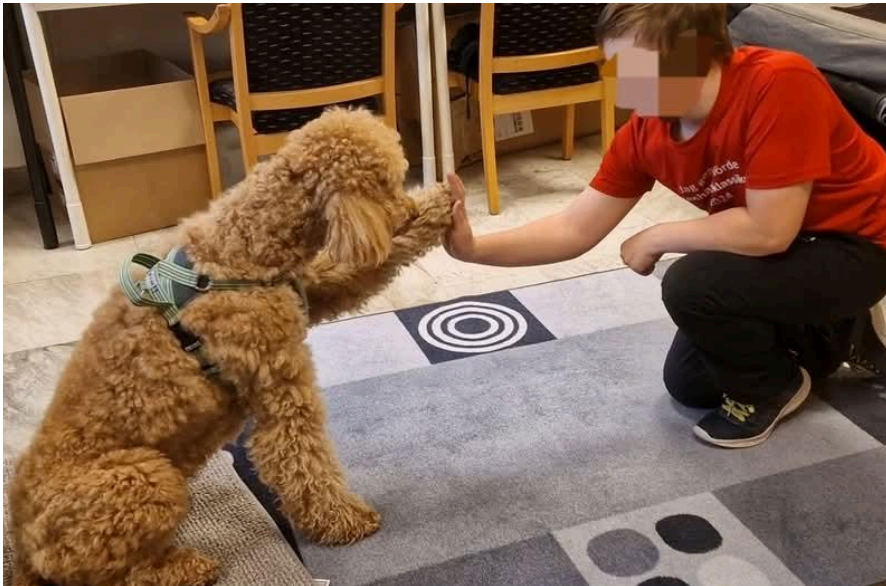

REKTORERS BESLUTSFATTANDE OM HUNDUNDERSTÖDDA INTERVENTIONER I GRUNDSKOLAN

EXAMENSARBETE 2025
CÉLINE ESTASSY, Strömsholm

SVENSKA TERAPIHUNDSKOLAN
CHARLOTTE HÖRNQUIST OCH CARINA BACKSELL

Skolhunds/Resurspedagog

SAMMANFATTNING

I denna studie undersöktes rektorers beslutsfattande kring hundunderstödda interventioner i grundskolan. Syftet var att öka förståelsen för de faktorer som påverkar rektorernas beslut, särskilt med hänsyn till elever med särskilda behov. Genom en kvantitativ enkätundersökning bland nio rektorer i en kommun i södra Norrland samlades data om deras attityder och uppfattningar. Resultaten visade att rektorerna var positiva till hundunderstödda interventioner, men identifierade även hinder såsom allergier och brist på lokaler. Trots dessa utmaningar uttryckte många en vilja att implementera hundar som stöd i skolmiljön. Studien belyser vikten av rektorernas insikter och beslut för att skapa en trygg och inkluderande lärandemiljö, vilket kan gynna elevernas emotionella och sociala utveckling.

ABSTRACT

This study examined how school principals make decisions about dog-assisted interventions in primary schools. The purpose was to better understand the factors that influence these decisions, especially for students with special needs. A quantitative survey was conducted with nine principals in a municipality in northern Sweden to gather their attitudes and perceptions. The results showed that the principals generally had a positive view of dog-assisted interventions, but they identified barriers such as allergies and a lack of suitable facilities. Despite these challenges, many expressed a willingness to implement dogs as support in the school environment. The study highlights the importance of principals' insights and decisions in creating a safe and inclusive learning environment, which can benefit students' emotional and social development.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING	3
1.1 BAKGRUND	4
1.1.1 Sociala tjänstehundar	4
1.1.2 Forskning om hundunderstödda interventioner	4
1.1.3 Fördelar med hundunderstödda interventioner	5
1.1.4 Utmaningar med hundunderstödda interventioner	5
1.1.5 Rektorsuppdraget	6
1.1.6 Riskanalys och arbetsmiljöansvar	6
1.1.7 Elevhälsa	6
1.1.8 Särskilt stöd och extraordinära stödinsatser	7
1.1.9 Extern samverkan	7
1.1.10 Indikerad nivå	7
1.1.11 Rektorerers beslutsfattande i skolan om sociala tjänstehundar	8
1.2 SYFTE	9
1.3 FRÅGESTÄLLNINGAR	9
1.4 AVGRÄNSNING	9
2. METOD	9
2.1 Enkätundersökning	10
2.2 Utformning av frågor	10
2.3 Datainsamling och analys	11
2.4 Källor och litteratur	11
2.5 Källkritisk granskning	12
3. RESULTAT	12
3.1 Introduktion till resultaten	12
3.2 Beskrivning av deltagarna	12
3.3 Resultat från datainsamlingen	12
3.4 Resultat från öppna frågor	15
3.5 Sammanfattning av huvudsakliga fynd	15
4. DISKUSSION	15
4.1 Tolkning av resultat	15
4.2 Elevexempel och behov	15
4.3 Rektorerens insikter och beslut	16
4.4 Utbildning och etiska överväganden	17
4.5 Sammanfattning och framtida forskning	17
5. METODDISKUSSION	18
5.1 Val av metod	18
5.2 Alternativa metoder	18
5.3 Effektivitet av frågorna	18
5.4 Tillfälligheter och slumpmässigheter	18
5.5 Sammanfattning	18
6. SLUTORD	19
REFERENSLISTA	21
BILAGOR	24

1. INLEDNING

Tänk dig en klassrumsmiljö i en svensk skola. Rummet är fyllt av aktivitet och skratt, men för några elever är miljön frustrerande och överväldigande. I ett hörn sitter Elin, den duktiga skolflickan som alltid strävar efter att uppnå högsta betyg. Hon är flitig, organiserad, men pressen att alltid prestera ger henne ont i magen och ångestpåslagen vid provtillfällen är outhärdliga. I ett annat hörn finner vi Leo. Hans ADHD gör det svårt för honom att sitta still och fokusera, vilket ofta leder till att han missar viktiga instruktioner. Trots sin stora kreativitet och förmåga att tänka utanför boxen, behöver han struktur och stöd för att lyckas i klassrummet. Mitt emot Leo sitter Sara, vars ångestproblematik resulterar i hög skolfrånvaro. Hon kämpar för att hänga med i undervisningen och känner sig ofta utanför, trots sin passion för litteratur och dröm om att bli författare. Längst bak i rummet sitter Adam, en kille med autism. Han är tyst och observerande men hans förmåga att memorera fakta är stor när informationen presenteras tydligt. Samtidigt kan han känna sig överväldigad av ljud och rörelse, vilket gör att han drar sig tillbaka med hörselkåpor på.

I denna komplexa klassrumsmiljö finns det en ständig dynamik mellan elevernas olika behov och styrkor. Lärarens roll blir att navigera bland dessa och skapa en inkluderande och stödjande miljö där varje elev ska få blomstra utifrån sina förutsättningar. Detta är ett utmanande läraruppdrag, särskilt när många klasser har upp emot 30 elever.

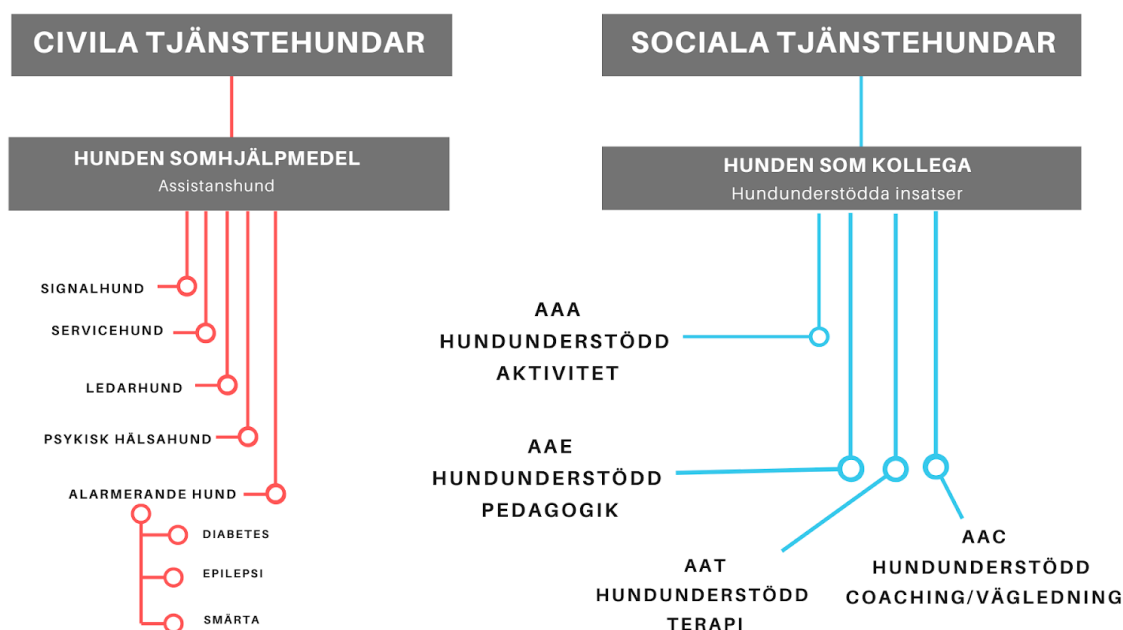
Men hur tänker en rektor i denna situation? Ser hen problematiken för läraren att hinna med att stötta Elin, Leo, Sara, Adam och övriga elever, samtidigt som en harmonisk klassrumsmiljö ska skapas? Ett möjligt stöd kan vara införandet av sociala tjänstehundar, som har visat sig kunna bidra till elevernas emotionella och sociala utveckling. Hundunderstödda interventioner har fått ett allt större genomslag i skolor runt om i världen, inklusive Sverige, med lovande resultat för att minska stress och skapa trygghet i lärmiljöer. Men när det kommer till rektorers beslutsfattande om att implementera en skolhund, vilka faktorer vägs in? Vilka utmaningar står de inför, och vilken information baserar de sina beslut på? Genom att dyka ner i rektorernas perspektiv söker jag bättre förstå hur de navigerar och resonerar i denna komplexa verklighet.

1.1 BAKGRUND

1.1.1 Sociala tjänstehundar

Kårt barn har många namn, skriver författarna S. Karlberg och H. Eriksson i *Sociala tjänstehundar - omsorg utan ord* (2018) om terminologin kring sociala tjänstehundar och den begreppsroa som ibland råder. Otydligheten kring definitionerna av sociala tjänstehundar beror på att många aktörer är involverade på marknaden. När olika yrkeskategorier arbetar med hundar inom vård, omsorg, skola och socialt arbete, blir det lätt begreppsförvirring. Författarna delar in tjänstehundar i två grenar: civila tjänstehundar, såsom polishundar, ledarhundar och assistanshundar, och sociala tjänstehundar, som arbetar i team tillsammans med sin förare och är riktade mot en individ eller grupp, exempelvis terapihundar, vårdhundar och skolhundar (även läshundar, kompis hundar, pedagoghundar och fadderhundar).

Bild 1. Sara Karlberg (2023)

1.1.2 Forskning om hundunderstödda interventioner

Forskning om djurunderstödda insatser, även kallad antrozologi¹, har pågått sedan 1970-talet med syfte att förstå samspelet mellan människa och djur. Trots få studier inom svensk

¹ Antrozologi är en tvärvetenskaplig disciplin som förenar kunskap från flera olika områden som medicin, etologi (studier av djurs beteende), psykologi, veterinärmedicin, folkhälsovetenskap och zoologi.

forskning ökar antalet nu, enligt Svea Hundtjänst (n.d.). Viktiga teorier inom detta fält inkluderar anknytningsteorin, teorin om socialt stöd och biofilhypotesen².

1.1.3 Fördelar med hundunderstödda interventioner

Under de senaste åren har intresset för hundunderstödda interventioner inom utbildningssystemet ökat markant. Dessa interventioner innebär användning av hundar i skolmiljöer för att främja lärande och välbefinnande hos elever. Det råder dock olika uppfattningar i samhället kring hundens plats i skolan. Forskning har visat på hundens positiva inverkan genom att motivera, stödja och stimulera elever, minska stress, skapa trygga och kravlösa lärandesituationer samt främja kommunikation och socialt samspel (Bergh Nestlog & Ehriander, 2018; Friesen, 2010; Lane & Zavada, 2013). Hundar kan fungera som broar mellan elever och lärare samt mellan elever med olika bakgrunder och behov. De har en positiv inverkan på elevers emotionella och sociala utveckling, vilket kan leda till ökad motivation och förbättrade skolresultat. Denna tes förstärks i Karlbergs studie (2024), där forskningen visar att skolhundar kan stödja elever med problematisk skolfrånvaro genom att vara en del av lärsituationen, välkomna elever för klappar, fungera som socialt stöd och minska stress i lärmiljön.

I en studie av Beetz et al. (2012) påvisas hundens unika förmåga att skapa trygghet och lugn, vilket kan hjälpa elever att hantera stress och ångest, särskilt i en skolkontext där prestationskrav kan vara påtagliga.

Enligt en analys av ett trettiotal artiklar kring hundars betydelse för läsinläring hävdar Kropp och Shupp (2017) att forskningen visar att läskunnigheten förbättras när barn läser för en hund. Detta ökar också deras självförtroende och kärleken till läsning. Författarna menar att skolhundar ger särskilt stöd till barn från socioekonomiska områden och lär eleverna att ta ansvar, vilket ger dem en känsla av stolthet och stärker deras självförtroende.

1.1.4 Utmaningar med hundunderstödda interventioner

Implementeringen av hundar i skolan för att nå elever med skolrelaterad problematik är en ny och okonventionell metod. Trots den ökade forskningen som visar på positiva effekter finns det kritik rörande allergier, hundrädsla och hundens välmående. Malm och Pedersen (2022) påpekar i en debattartikel att det saknas forskning om hundars mående i

² Biofilhypotesen är en teori som föreslår att människor har en medfödd dragning till naturen och andra levande organismer. Begreppet myntades av den amerikanske biologen Edward O. Wilson på 1980-talet. Enligt hypotesen är denna dragning en del av vår evolutionära historia och våra biologiska behov.

undervisningssituationer. De menar att det även saknas en offentlig debatt kring hur hunden kan användas som påtryckningsmedel, skuldbeläggande eller på andra känslomässigt manipulerande sätt gentemot eleverna. Författarna efterlyser en djupgående problematisering och analys av att använda hundar i skolor. Lidfors (intervju i tidskriften Elevhälsan, 2022) vid Sveriges Lantbruksuniversitet lyfter också problematiken med att skolan ser hunden som ett instrument eller medicin för elever. Trots att forskningen visar att hundar gör skillnad, särskilt för elever med autism, får skolor inte glömma att hunden är en levande varelse som kan känna stress och ångest. Istället för att tala om att “använda hundar” i skolan, föreslår Lidfors att hunden bör betraktas som en “kollega” för att öka medvetenheten om hundens egna behov.

1.1.5 Rektorsuppdraget

Rektorsuppdraget är centralt för skolans verksamhet och omfattar ansvar för att skapa en trygg och stimulerande lärandemiljö för alla elever. Enligt skollagen (2010:800) 2 kap. 9 § har rektorn ett övergripande ansvar för att leda och utveckla skolan, vilket innefattar både pedagogiska och administrativa aspekter. Rektorn ska organisera verksamheten och argumentera för denna i enlighet med skollagen och andra författningars krav på att ge alla barn och elever det stöd och den stimulans de behöver för att utvecklas optimalt och säkerställa att undervisningen håller hög kvalitet. Detta inkluderar att arbeta med elevhälsa och att implementera särskilda stödinsatser för elever som behöver det.

1.1.6 Riskanalys och arbetsmiljöansvar

Rektorn har även ett ansvar för arbetsmiljön inom skolan. Enligt arbetsmiljölagstiftningen måste rektorn genomföra riskanalyser för att identifiera och åtgärda potentiella risker som kan påverka både elever och personal. Detta arbete är avgörande för att skapa en säker och hälsosam skolmiljö där elever kan trivas och lära sig effektivt. (Arbetsmiljöverket, 2025)

1.1.7 Elevhälsa

Elevhälsa är en viktig del av rektorsuppdraget, där rektorn ser till att det finns resurser och stöd för att möta elevernas olika behov. Detta inkluderar att samordna insatser från skolsköterskor, kuratorer och specialpedagoger för att säkerställa att alla elever får den hjälp de behöver för att nå sina mål. (Skolverket, 2025)

1.1.8 Särskilt stöd och extraordinära stödinsatser

Rektorn har också ansvaret för att identifiera elever som behöver särskilt stöd och att se till att de får de insatser som krävs. Detta kan innefatta extraordinära stödinsatser, såsom anpassad undervisning eller resursförstärkning, för att säkerställa att alla elever kan delta fullt ut i skolans verksamhet. Det kan också vara fråga om stödåtgärder till barn eller elever med stora inlärningssvårigheter som beror på språkliga eller sociala faktorer. Även barn eller elever med olika förståelsenivå och olika kunskapsprofiler kan räknas hit och det är då i första hand specialpedagogiska insatser som kan bli aktuella. Det rör sig således om insatser av mer ingripande karaktär som normalt inte är möjliga att genomföra inom ramen för den ordinarie undervisningen. Huvudmän för fristående förskolor och skolor kan söka tilläggsbelopp för extraordinära stödåtgärder. (Skolverket, 2024)

1.1.9 Extern samverkan

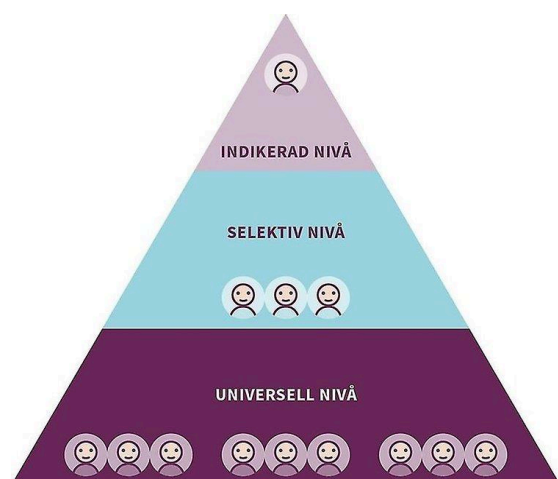
Extern samverkan är en viktig aspekt av rektorsuppdraget, där rektorer samarbetar med olika aktörer för att stödja elevernas utveckling. Genom att involvera externa resurser kan skolor bättre möta barns och elevers behov och ge dem de verktyg som krävs för att lyckas i skolan. Det kan också vara fråga om stödåtgärder till barn eller elever med stora inlärningssvårigheter som beror på språkliga eller sociala faktorer. Även barn eller elever med olika förståelsenivå och olika kunskapsprofiler kan räknas hit och det är då i första hand specialpedagogiska insatser som kan bli aktuella. Det rör sig således om insatser av mer ingripande karaktär som normalt inte är möjliga att genomföra inom ramen för den ordinarie undervisningen. (Skolverket, 2024)

1.1.10 Indikerad nivå

Insatser på indikerad nivå³ är riktade till barn och unga där det finns en känd problematik. Det kan då handla om att samordna insatser till elever som ges särskilt stöd i skolan, där barn- och ungdomspsykiatri ger behandling och där socialtjänsten ger stöd inom ramen för sin myndighetsutövning. De anpassningar som en elev behöver på individnivå kan ofta gynna flera - kanske till och med alla - elever. Skolan kan med erfarenheter från åtgärdande arbete riktat mot enskilda elever systematiskt planera för förebyggande och främjande insatser även på grupp- och organisationsnivå.

³ Den nivå av kunskap eller färdighet som en elev *förväntas* uppnå vid en viss tidpunkt i sin utbildning.

Bild 2: Skolverket, 2025

1.1.11 Rektors beslutsfattande i skolan om sociala tjänstehundar

Sociala tjänstehundar kan spela en betydande roll i skolmiljön genom att bidra till elevernas välbefinnande och inlärning. Rektorer har möjlighet att integrera hundunderstödda interventioner som en del av skolans elevhälsostategi, vilket kan skapa en tryggare och mer stödjande lärandemiljö (Sveriges lantbruksuniversitet, 2024). De potentiella fördelarna med hundunderstödda interventioner kan vara särskilt fördelaktiga för elever med särskilda behov, och studier har visat att hundar kan fungera som en form av emotionellt stöd för barn med autism, ADHD eller andra inlärningssvårigheter (Karlberg, 2024). Ändå är implementeringen av hundunderstödda interventioner inte alltid självklar i svensk skola. Rektorer, som ansvarar för skolans ledning och pedagogiska riktlinjer, har en avgörande roll i beslutsprocessen kring sådana interventioner. Deras beslut påverkas av en rad faktorer, inklusive tillgång till resurser, personalens kompetens, skolans övergripande värdegrund och pedagogiska mål. Många rektorer kan också ställas inför etiska överväganden, såsom djurens välbefinnande och säkerhet, samt hur hundar kan påverka elever (och personal) med allergier eller hundrädsla. Det är därför av stor betydelse att undersöka hur rektorer fattar beslut och vilka aspekter som vägs in i dessa beslut. Idag är bristen på tydliga riktlinjer och standarder för implementering av hundunderstödda interventioner i skolan något som försvårar rektors beslut. Dessutom kan det finnas en osäkerhet kring hur dessa interventioner ska utvärderas och vilka mätbara resultat som kan förväntas. Genom att belysa rektors perspektiv och de faktorer som påverkar deras beslut, syftar denna studie till att skapa en djupare förståelse för hur hundunderstödda interventioner kan implementeras i skolmiljöer.

1.2 SYFTE

Syftet med examensarbetet är att öka förståelsen för rektorers beslutsfattande om hundunderstödda interventioner i grundskolan. Ytterligare syfte med arbetet är att ge skolledare vägledning och stöd inför samverkan med skolhundsteam.

1.3 FRÅGESTÄLLNINGAR

1. Vilka olika föreställningar har skolledare om hundunderstödd intervention i grundskolan?
2. Vilka fördelar och utmaningar ser rektorer kring att samverka med skolhundsteam?

Genom att besvara dessa frågor syftar studien till att ge en djupare förståelse för rektorers perspektiv på hundunderstödda interventioner.

1.4 AVGRÄNSNING

Denna studie avgränsas geografiskt till grundskolor i en kommun i södra Norrland. Genom att fokusera på denna specifika region strävar jag efter att fånga unika insikter och erfarenheter som kan vara av betydelse för skolmiljön i just denna kommun. Vidare avgränsar jag min forskning till att enbart inkludera rektorers perspektiv i beslutsprocessen så att jag kan få en djupare förståelse för de faktorer som påverkar deras val och prioriteringar. Inga andra aktörers åsikter såsom biträdande rektorer eller elevhälsopersonal deltar i studien. Studien är begränsad till 12 veckor. Med en definierad tidsram möjliggörs en djupgående analys av rektorernas perspektiv och beslut.

2. METOD

Studien använde en kvantitativ metod för datainsamling, vilket innebar att fokus låg på att samla in numeriska data som kunde analyseras statistiskt. Denna metod användes för att få en bred och representativ bild av rektorers åsikter och erfarenheter kring hundunderstödda interventioner. Genom att använda en kvantitativ ansats⁴ kunde jag identifiera mönster och trender i svaren, vilket gav en grund för att dra slutsatser.

⁴ Kvantitativ ansats är en forskningsmetod som fokuserar på att samla in och analysera numeriska data för att identifiera mönster, trender och samband. Denna metod använder ofta strukturerade verktyg som enkäter och statistiska analyser för att dra slutsatser som kan generaliseras till en större population.

Genom att kombinera denna kvantitativa metod med en noggrant utformad enkät, kunde jag säkerställa att resultaten blev både tillförlitliga och meningsfulla, och därmed ge värdefull insikt i rektorernas perspektiv och beslutsprocesser.

2.1 Enkätundersökning

Datainsamlingen genomfördes via en strukturerad enkät som skickades ut till samtliga 9 grundskolerektorer i den utvalda kommunen för att samla in data om rektorers perspektiv på hundunderstödda interventioner i kommunens grundskolor. Innan den slutliga enkäten skickades ut genomförde jag en pilotstudie för att säkerställa att frågorna var tydliga och lättförståeliga. Enkäten testades på en mindre grupp personer bestående av kollegor, anhöriga samt en person som utbildat sina hundar till sociala tjänstehundar. Deltagarna hade således relevant bakgrund och kunde därför ge insiktsfull feedback på enkäten. En av de återkommande synpunkterna från deltagarna var att det skulle vara värdefullt att inkludera grannkommunerna i studien, vilket jag övervägde för att få en större bredd, men valde att avstå. Återkopplingen jag fick var överlag positiv; deltagarna tyckte att frågorna fyllde sitt syfte och var tydliga. För att samla in deras åsikter delade jag ut enkäten både fysiskt, genom att skriva ut frågorna på papper och visa dem för deltagarna, samt via e-post. Dessutom kontaktade jag min tidigare skrivkompis som också bidrog till att forma och förbättra frågorna innan de testades. Denna process var avgörande för att säkerställa att enkäten var välstrukturerad och att den skulle ge den information som behövdes för mitt examensarbete.

I samband med utskicket till rektorerna informerade jag samtliga att alla svar var anonymiserade. Enkäten utformades i Google Formulär och omfattade frågor om rektorernas inställning till hundunderstödda interventioner, de risker de uppfattade samt deras erfarenheter och observationer. Det faktum att jag är bekant med 7 av kommunens rektorer som deltog i studien, kan ha påverkat deras benägenhet att svara på enkäten.

2.2 Utformning av frågor

Frågorna i enkäten skapades tillsammans med en kurskamrat, med vilken jag initialt planerade att genomföra detta examensarbete. Vi diskuterade och resonerade oss fram till vilka frågor som skulle kunna vara de mest relevanta och informativa för vår studie. Därefter gjordes ytterligare några justeringar. Frågorna (17 st) bestod av en blandning av flervalsfrågor, skalfrågor och öppna frågor för att möjliggöra insamlingen av både kvantitativa och kvalitativa data. Frågorna som användes i enkäten finns angivna i bilaga 1.

2.3 Datainsamling och analys

Enkäten distribuerades första veckan på vårterminen 2025, där jag initialt mottog två svar. För att öka svarsfrekvensen skickade jag en påminnelse via e-post under sportlovet (vecka 10), vilket resulterade i ytterligare 6 svar. En rektor valde att inte svara. Enligt God Forsknings sed (Forskningsrådet 2017, sid 41) samlades alla svar in anonymt, och inga e-postadresser registrerades för att säkerställa deltagarnas anonymitet och integritet. Trots möjligheten att få vara anonym kontaktade tre rektorer mig via mail för att bekräfta att de hade besvarat enkäten. En av dem uttryckte en önskan att implementera skolhundar på sin friskola, men rapporterade motstånd från personal och föräldrar på grund av allergier. En annan rektor gav positiv feedback om min skolhundspraktik på andra skolor, medan den tredje rektorn ville säkerställa att hennes svar hade skickats in korrekt.

Analysen av svaren genomfördes av mig själv. Google Formulär presenterade resultaten i en lättöverskådlig form, inklusive cirkeldiagram och stapeldiagram, vilket underlättade min analys av resultaten. Genom att studera dessa sammanfattningar kunde jag identifiera gemensamma nämnare i respondenternas åsikter.

2.4 Källor och litteratur

För att stödja min studie har jag använt en mängd olika källor, inklusive vetenskapliga tidskrifter, artiklar, faktaböcker och andra medier. Jag har utgått från sökmotorn Google för att hitta relevant material och har använt flera specifika databaser och plattformar för att få tillgång till digitala uppsatser och artiklar, inklusive Diva-portalen, link.springer.com, Stud Epsilon SLU, gupea.ub.gu.se, samt rapporter från Svea Hundtjänsts hemsida.

Jag har också konsulterat artiklar i tidskrifterna *Elevhälsa*, *Vi Lärare*, *Skolledare* och *Allergia*, samt läst tidningsartiklar från *Falu-Kuriren* och *Dagens Nyheter* (DN) om sociala tjänstehundar i arbete. Vidare har jag besökt Skolverkets hemsida för att få en grundlig förståelse kring rektorers uppdrag och ansvar samt hundunderstödda interventioner. Den fysiska boken, *Sociala Tjänstehundar - omsorg utan ord*, har också varit en värdefull resurs. Dessutom har jag läst om flera aktiva hundteam genom artiklar, TV-inslag och radio, samt forskningsprojektet *Sociala tjänstehundars stöd till elever med problematisk skolfrånvaro* i samarbete mellan SLU, Terapihundskolan och Uppsala Universitet (2024).

Jag har använt följande sökord i mina sökningar för att hitta relevant forskning och artiklar: "forskning om hur rektorer fattar beslut kring skolhundar", "forskning hundunderstödd

undervisning", "forskning om skolhundar", "Implementering av arbete med hund i skolan för att nå elever med skolrelaterad problematik" och "Hund i skolan, Skolverket". För att säkerställa en bred och välgrundad förståelse av ämnet har jag läst ytterligare vetenskapliga tidskrifter, övrig media och faktaböcker än vad som refereras till i denna studie.

2.5 Källkritisk granskning

För att säkerställa kvaliteten och tillförlitligheten i mina källor har jag genomfört en källkritisk granskning. Jag har bedömt källornas trovärdighet genom att undersöka författarnas meriter och den akademiska institutionens rykte. Jag har också beaktat publiceringsdatum för att säkerställa att informationen är aktuell och relevant. Genom att använda en varierad uppsättning källor har jag också strävat efter att få en mångsidig förståelse för rektorers attityder och erfarenheter kring hundunderstödda interventioner.

3. RESULTAT

3.1 Introduktion till resultaten

Detta avsnitt presenterar resultaten från studien som syftade till att undersöka rektorers beslutsfattande om hundunderstödda interventioner grundskolor i en kommun i södra Norrland. Datainsamlingen utfördes genom enkäter riktade till verksamma rektorer på både kommunala och fristående grundskolor. Av de 9 tillfrågade svarade 8 rektorer, vilket ger en svarsfrekvens på 89%.

3.2 Beskrivning av deltagarna

Totalt deltog 8 av kommunens 9 rektorer (7 kvinnor och 2 män) från olika skolformer, inklusive F-6, F-9, 1-3, 4-6, 7-9, anpassad grundskola, fristående grundskolor samt kommunala grundskolor. Av de deltagande rektorerna har 25% en gedigen erfarenhet med över 10 års tjänstgöring som rektor, medan 37,5% har varit verksamma mellan 1 och 5 år. Denna spridning av erfarenhet återspeglar en dynamisk och varierad ledarskapskompetens inom skolorna.

3.3 Resultat från datainsamlingen

Resultaten visade att de flesta rektorer hade en positiv inställning till hundunderstödda interventioner. 100% av rektorerna angav allergi som en avgörande riskfaktor, följt av lokalbrist, rädslor hos elever och personal samt ekonomiska kostnader (se figur 2). Trots

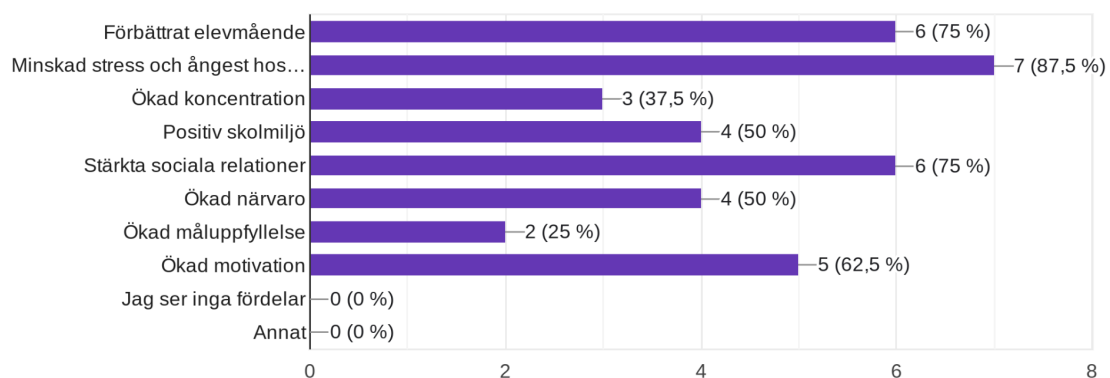
dessa farhågor rapporterade många rektorer att de såg betydande fördelar med hundunderstödda interventioner, inklusive förbättrat elevmående, stärkta sociala relationer och minskad stress. Hälften av rektorerna ansåg att hundarna kunde bidra till en positiv skolmiljö bland eleverna. Det fanns även en uppfattning om att hundarna kunde öka elevernas motivation och närvaro i skolan (se figur 1). När det gällde reaktioner från elever, föräldrar och personal, rapporterade många rektorer övervägande positiva svar. 75% av rektorerna angav att frågan om hundar i den egna verksamheten inte hade varit aktuell, vilket begränsade möjligheten till en utvärdering av effekterna. På frågan “Har du någon gång tvekat att implementera hundunderstödda interventioner på grund av risker?” svarade samtliga rektorer ja. Vikten av kvalifikationer för skolhundsteamet ansågs vara hög, där majoriteten av rektorerna ansåg att det var mycket viktigt att teamet hade specifika certifieringar (se figur 3). Samverkan med skolhundsteamet varierade; en del rektorer hade ingen specifik samverkan, medan andra samarbetade efter behov. Många rektorer var osäkra gällande framtiden för hundunderstödda interventioner på sina skolor, men en betydande andel uttryckte en vilja att utforska dessa möjligheter (se figur 4). Att rekommendera hundunderstödda interventioner till andra skolledare var också en delad åsikt, där flera rektorer var öppna för att överväga det.

Figur 1.

Stapeldiagram fråga 8. Rektorers beslutsfattande om hundunderstödda interventioner i grundskolan

Fördelar och utmaningar 8. Vilka fördelar ser du med hundunderstödda interventioner i skolmiljön?
(Välj alla som stämmer)

8 svar

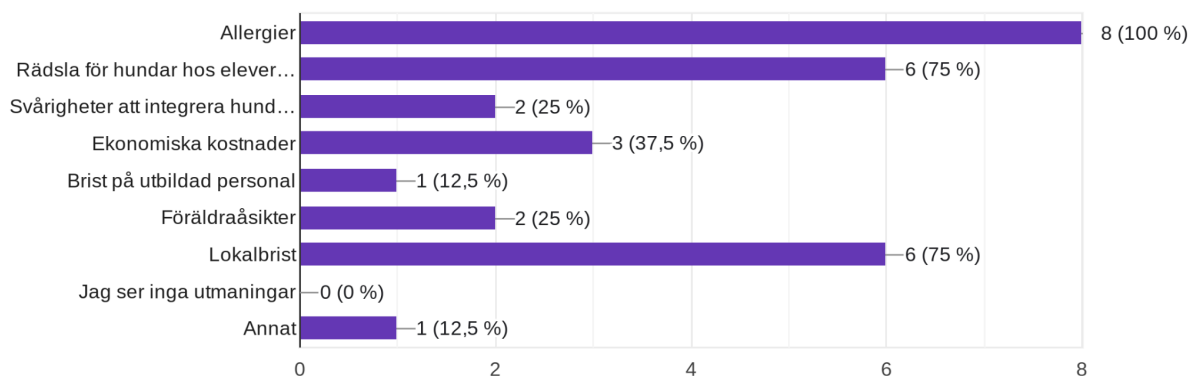

Figur 2.

Stapeldiagram fråga 9. Rektors beslutsfattande om hundunderstödda interventioner i grundskolan.

9. Vilka utmaningar ser du med att ha hundunderstödda interventioner på skolan? (Välj alla som stämmer)

8 svar

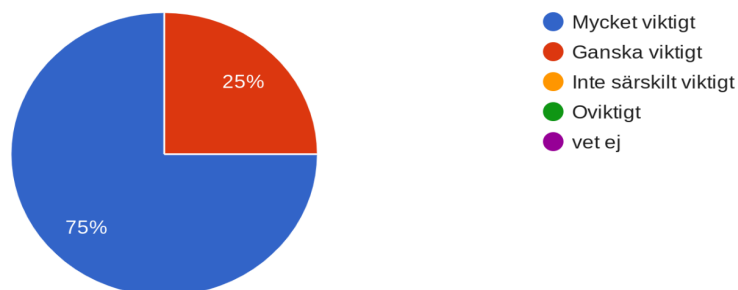

Figur 3.

Cirkeldiagram fråga 11. Rektors beslutsfattande om hundunderstödda interventioner i grundskolan.

Samarbete med Skolhundsteam 11. Hur viktigt är det för dig att skolhundsteamet har specifika kvalifikationer (t.ex. certifieringar)?

8 svar

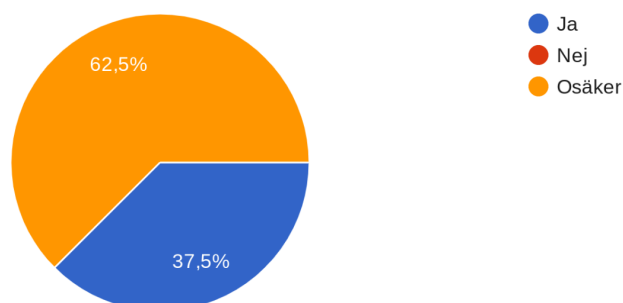

Figur 4.

Cirkeldiagram fråga 15. Rektors beslutsfattande om hundunderstödda interventioner i grundskolan.

15. Ser du några möjligheter att utveckla hundunderstödda interventioner på din skola i framtiden?

8 svar

3.4 Resultat från öppna frågor

Från de öppna frågorna framkom det att rektorerna värdesatte hundarnas potential att främja sociala relationer och öka motivationen bland eleverna. Två rektorer uttryckte en oro kring allergener medan en rektor kände en osäkerhet kring att vissa av hans elever var svåra att läsa av så att hundar kanske kunde reagera med osäkerhet. En rektor uttryckte: "Alla vägar att nå fram till elever behöver beaktas i skolan. Hund är en mycket intressant väg."

3.5 Sammanfattning av huvudsakliga fynd

Sammanfattningsvis visar resultaten att även om det finns betydande hinder som allergier och rädslor för hundar, så finns det en stark vilja bland rektorerna i en kommun i södra Norrland att utforska möjligheterna för hundunderstödda interventioner. Genom att beakta dessa faktorer kan rektorerna fatta mer informerade beslut om framtida implementering av skolhundar.

4. DISKUSSION

4.1 Tolkning av resultat

I denna studie har jag undersökt rektorers beslutsfattande kring hundunderstödda interventioner i grundskolor i en kommun i södra Norrland, baserat på en enkätundersökning. Resultaten visar en komplex bild av rektorernas perspektiv, där både möjligheter och utmaningar vägs in i deras beslut. Jag anser att det som framkommit i denna undersökning tyder på en öppenhet för att utforska hundunderstödda interventioner, vilket jag ser som en positiv indikation på att skolorna i kommunen kan bli mer inkluderande och stödjande för elever med särskilda behov och att det finns en övervägande positiv inställning bland rektorerna angående acceptans för hundens roll i pedagogiska sammanhang.

4.2 Elevexempel och behov

Genom att använda de fiktiva eleverna Elin, Leo, Sara och Adam, i inledningen, vill jag påvisa att det, i en vanlig klassrumsmiljö, alltid finns elever som har individuella utmaningar och behov där en skolhund skulle göra en stor skillnad. Elins kamp mot prestationsångest skulle ha gott stöd av en skolhund. Den skulle kunna fungera som en trygghet och stöd för att minska hennes stress och hjälpa

henne att hantera pressen. Detta stämmer överens med tidigare forskning som visar att hundar kan skapa en lugnare lärandemiljö (Beetz et al., 2012). Leo, med sin ADHD, som behöver struktur och stöd för att kunna fokusera, skulle definitivt vara hjälpt av en hund i klassrummet eller i ett separat hundrum. Hunden skulle ge honom den positiva distraktionen som skulle kunna hjälpa honom att engagera sig i undervisningen. För Sara, som har hög skolfrånvaro på grund av ångest, skulle en skolhund erbjuda den emotionella trygghet hon behöver för att våga närvara och delta i aktiviteter, vilket stämmer väl överens med den senaste forskningen kring elever med hög skolfrånvaro (Karlberg, 2024). Slutligen eleven Adam, vars hjärna känner sig överväldigad av för mycket ljud och rörelse. Han skulle definitivt kunna dra nytta av en hunds lugnande närvaro för att skapa en mer förutsägbar och trygg lärandemiljö.

4.3 Rektorerens insikter och beslut

Min tolkning av enkätundersökningen indikerar att rektorernas insikter och beslut gällande hundunderstödda interventioner är avgörande för hundinsatsers framtid i kommunen. Det framstår som troligt att majoriteten av rektorerna anser att en skolhund, trots de risker som allergier och andra faktorer kan medföra, utgör ett betydelsefullt pedagogiskt verktyg för elever med särskilda behov. Rektorerna verkar ha en god förståelse för vad en social tjänstehund är och tycks ha tagit del av den senaste forskningen. Jag uppfattar att vissa rektorer är villiga att investera tid och resurser för att implementera en skolhund, medan andra upplever att trösklarna är för höga, exempelvis när det gäller att hitta lämpliga lokaler och hantera allergener. Det är dock endast rektorernas intresse och vilja att integrera hunden i skolmiljön som kan påverka de beslut som fattas.

Enligt Skollagen (2010:800) har rektorer mandat och skyldighet att skapa en trygg och stimulerande lärandemiljö för alla elever. Det ingår även i rektorsuppdraget att säkerställa att varje elev får den hjälp som krävs för att nå sina mål (Skolverket). Rektorerna har ansvar för att identifiera elever som behöver särskilt stöd och att se till att dessa får de insatser som krävs, exempelvis anpassad undervisning eller resursförstärkning. I ljuset av detta, tillsammans med den senaste forskningen som visar att hundar kan bidra till en trygg och lugn miljö, framstår det som rimligt att anta att rektorer som har erfarenhet av hundinterventioner lättare kan verifiera den positiva påverkan på eleverna. En intressant aspekt av resultaten var också att rektorerna ofta framhöll de emotionella och sociala fördelarna med hundunderstödda

interventioner. Många av dem nämnde i enkätundersökningen att hundar bidrog till en lugnare och mer inkluderande atmosfär, vilket överensstämmer med tidigare forskning som visar på djurs positiva påverkan på barns välbefinnande och inläring. Detta ger starkt stöd för att implementera hundinsatser i kommunens skolor, särskilt i områden där det finns ett uttalat behov av ökad social och emotionell support för eleverna.

4.4 Utbildning och etiska överväganden

Det är också värt att notera att utbildning för både hundar och deras förare anses vara en viktig aspekt för att säkerställa en professionell och effektiv användning av hundar i skolmiljön liksom att se hunden som en kollega snarare än ett verktyg, som Lidfors (2021) föreslår. Det kan bidra till att öka medvetenheten om hundens egna behov och välbefinnande och ytterligare förstärka de positiva effekterna av hundunderstödda interventioner och skapa en mer hållbar och etiskt försvarbar implementering.

4.5 Sammanfattning och framtida forskning

Sammanfattningsvis indikerar resultaten att rektorerna i kommunen har en medvetenhet om både möjligheterna och utmaningarna kring hundunderstödda interventioner. Genom att beakta elevernas unika behov, som exemplifieras av de fiktiva personerna Elin, Leo, Sara och Adam, kan rektorerna fatta mer informerade beslut som potentiellt kan förbättra lärandemiljön för alla elever.

Det är också viktigt att notera de risker och utmaningar som rektorerna identifierade. Några uttryckte oro över allergier, avsaknad av lokaler och rädslor hos elev och personal. Dessa faktorer belyser vikten av att noggrant planera och förbereda inför implementeringen av hundunderstödda interventioner, för att säkerställa att både elever och personal känner sig trygga och informerade.

När det gäller framtida forskning anser jag att det skulle vara värdefullt om studierna kunde fokusera på att utvärdera effekterna av hundunderstödda interventioner i större skala, exempelvis med avseende på måluppfyllelse, samt över olika skolmiljöer. Detta skulle bidra till en djupare förståelse för interventionernas potential och ev. begränsningar, och därigenom ge rektorerna mer robusta verktyg för att implementera sådana insatser på ett effektivt sätt.

En begränsning av denna studie är det begränsade urvalet av respondenter, vilket kan påverka

generaliserbarheten av resultaten. En framtida studie skulle kunna inkludera en större och mer diversifierad grupp av rektorer för att få en mer heltäckande bild av ämnet. Vidare kan kvalitativa metoder, såsom intervjuer, ge djupare insikter i rektorernas erfarenheter och åsikter, vilket skulle vara värdefullt för att förstå de nyanserade perspektiven kring hundunderstödda interventioner.

5. METODDISKUSSION

5.1 Val av metod

I denna studie valdes en enkätundersökning som metod för att samla in data om rektorernas insikter och attityder gällande hundunderstödda interventioner i en kommun i södra Norrland. Valet av denna metod möjliggjorde en bred insamling av kvantitativa data och gav en representativ bild av rektorernas åsikter.

5.2 Alternativa metoder

Dock finns det alternativa metoder som kunde ha gett ytterligare djup och insikt. Kvalitativa intervjuer, till exempel, skulle kunna ge mer nyanserade svar och en djupare förståelse för rektorernas erfarenheter och de specifika faktorer som påverkar deras beslut.

5.3 Effektivitet av frågorna

Det är också viktigt att reflektera över hur frågorna formulerades i enkäten. Om vissa frågor var otydliga eller missförstådda kan det ha påverkat svarens kvalitet och därmed de slutsatser jag dragit.

5.4 Tillfälligheter och slumpmässigheter

Det är även avgörande att ta hänsyn till eventuella tillfälligheter och slumpmässigheter som kan ha påverkat resultaten. Har de fyra skolor där jag genomfört min hundpraktik haft någon inverkan på rektorernas inställning till hundinterventioner? Om enkäten utfördes under en period präglad av särskilt positiva eller negativa nyheter kring hundunderstödda interventioner, kan detta ha haft en betydande inverkan på rektorernas svar.

5.5 Sammanfattning

Sammanfattningsvis ger denna metoddiskussion en reflektion över valet av enkätundersökning och dess styrkor och begränsningar. Genom att utforska alternativa

metoder, noggrant granska formuleringarna av frågorna och beakta eventuella tillfälligheter, har jag fått en klarare insikt i de observationer jag gjort och de slutsatser jag dragit i denna studie.

6. SLUTORD

Detta arbete har belyst betydelsen av hundunderstödda interventioner i skolmiljön och hur rektorer i en kommun i södra Norrland uppfattar och förhåller sig till dessa insatser. Genom att utforska rektorernas åsikter har jag fått en inblick i både de potentiella fördelarna och de utmaningar som är förknippade med implementeringen av sådana program. Arbetet har även väckt nya frågeställningar, såsom hur olika utbildningsmetoder för hundar och hundförare kan påverka resultaten av interventionerna, samt hur man kan hantera allergier och andra hinder för att bättre integrera hundar i skolmiljön.

Framtida studier skulle kunna fokusera på att undersöka effekterna av hundunderstödda interventioner på elevernas sociala och emotionella välbefinnande över tid, samt hur dessa program kan anpassas för att möta olika skolors specifika behov. Kvalitativa studier, som inkluderar djupintervjuer med både rektorer och lärare, samt elever och vårdnadshavare, skulle också kunna ge värdefulla insikter om hur dessa insatser upplevs i praktiken.

Jag anser att jag nådde mitt syfte med denna studie. De insikter som framkommit har gett svar på mina frågeställningar gällande rektorernas attityder och uppfattningar om hundunderstödda interventioner i en kommun i södra Norrland. Samtidigt har jag identifierat områden där ytterligare forskning behövs för att få en mer komplett bild av ämnet.

En intressant aspekt att utforska är huruvida rektorer skulle vara behjälpta av en manual, både för sin egen del och för lärare och vårdnadshavare som har frågor kring hundimplementering. En sådan manual skulle kunna adressera specifika ämnen som utbildning av hundar och hundförare, hantering av allergier, och etiska överväganden. Genom detta arbete har jag lärt mig mycket om vikten av utbildade hundteam och om de komplexa faktorer som påverkar implementeringen av hundinsatser.

Sammanfattningsvis visar denna studie att det finns både intresse och engagemang bland rektorer för hundunderstödda interventioner, men att det också finns betydande hinder som måste adresseras för att dessa insatser ska bli framgångsrika. Genom att fortsätta att utforska dessa frågor kan vi inte bara förbättra implementeringen av hundunderstödda interventioner,

utan även skapa en mer inkluderande och stödjande skolmiljö där varje elev har möjlighet att blomstra.

REFERENSLISTA

- Arbetsmiljöverket. (2025, 5 februari). Arbetsmiljöansvar i skolan. <https://www.av.se/arbetsmiljoarbete-och-inspektioner/arbetsgivarens-ansvar-for-arbetsmiljon/arbetsmiljoansvar-i-skolan/>
- Bergh Nestlog, E. & Ehriander, H. (2018). The Book Dog and Semiotic Resources in Envisionment Building of a Text World. *Journal of Psycholinguistic Research* (2019) 48:535-550. <https://link.springer.com/article/10.1007/s10936-018-9617-0>
- Beetz, A. M., Uvnäs-Moberg, K., Julius, H., & Kotrschal, K. (2012). Psychosocial and psychophysiological effects of human-animal interactions: the possible role of oxytocin. *Frontiers in psychology*, 3 (article 234). doi: 10.3389/fpsyg.2012.00234. Hämtad 2025-01-18 från: <https://www.frontiersin.org/journals/psychology/articles/10.3389/fpsyg.2012.00234/full>
- Birging, F. (2023, 21 december). *Skolhunden Svea fixar både gos och fokus*. Sveriges Radio. <https://www.sverigesradio.se/artikel/skolhunden-svea-stottar-elever-i-ange-gosar-mycket>
- Cederlöf, L (2019 januari). Nu går skolverket ut med riktlinjer för hundar. Allergia. <https://allergia.se/nu-gar-skolverket-ut-med-riktlinjer-for-hundar/>
- Eriksson, H. & Karlberg, S. (2018). *Sociala tjänstehundar - omsorg utan ord*. Klickerförlaget.
- Friesen, L. (2010). Exploring animal-assisted programs with children in school and therapeutic contexts. *Early childhood education journal*, 37 (4), 261-267. doi: 10.1007/s10643-009-0349-5. Hämtad 2025-01-18
- Jällhage, L. (2023). Fyrbent resurs i Malmö. *Skolledaren* (nr 3, 23) <https://www.sverigesskolledare.se/siteassets/skolledaren-pdf/skolledaren-nr-3-23.pdf>
- Karlberg, S, 2024. *Skolhundar för att minska problematisk skolfrånvaro : en studie i hur skolhundsteam påverkar närmiljön i jämförelse med insats av enbart pedagog*. Second cycle, A2E. Alnarp: SLU, Dept. of People and Society, Applied Animal Science and Welfare <https://stud.epsilon.slu.se/20704/>
- Kropp, J., Shupp, M. (2017) Forum on Public Policy Online, v2017 n2 2017 *Review of the Research: Are Therapy Dogs in Classrooms Beneficial?* <https://eric.ed.gov/?id=EJ1173578>
- Lane, Holly B., & Zavada, Shannon D.W. (2013). When reading gets ruff, a canine-assisted reading programs. *The reading teacher*, 67 (2), 87-95. doi: DOI:10.1002/TRTR.1204. Hämtad 2025-01-18

Lidfors, L., Åsbjer, E., Lindsjö, J., & Karlberg, S. (2021). *Sociala tjänstehundar - användning, lagstiftning och djurvälstånd i mötet mellan hund och människa / Social working dogs - use, legislation and welfare in the interaction between dogs and humans* (Rapport nr 9). SLU Future One Health. https://pub.epsilon.slu.se/26882/2/lidfors_et_al_220323.pdf

Malm, K., Pedersen, H. (2022, 6 december). Användningen av skolhundar måste problematiseras. Vi lärare. <https://www.vilarare.se/grundskollararen/debatt/debatt-anvandningen-av-skolhundar-maste-problematiseras/>

Malmqvist, M. (2022, 22 november). *Hundar får hemmasittare tillbaka till skolan: "Öppnar världar vi vuxna inte kan"*. Dagens Nyheter. <https://www.dn.se/insidan/hundar-far-hemmasittare-tillbaka-till-skolan-oppnar-varldar-vi-vuxna-inte-kan/>

Skollag (2010:800). 2 kap. 9 §. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skollag-2010800_sfs-2010-800

Skolverket. (2025, 13 februari). Elevhälsa. <https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/elevhalsa>

Skolverket. (2024, 1 oktober). Extern samverkan för att tidigt möta barns och elevers behov. <https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/extern-samverkan-for-att-tidigt-mota-barns-och-elevers-behov>

Skolverket. (2024, 8 oktober). Ge extra stöd till elever - ansöka om tilläggsbelopp. <https://www.skolverket.se/skolutveckling/leda-och-organisera-skolan/ge-extra-stod-till-elever/ansoka-om-tillaggsbelopp>

Stendahl, E. (2022). Djur i skolan kräver tanke och planering. *Elevhälsa*, (4), <https://www.tidskriftenelevhalsa.se/4-2022/djur-i-skolan-kraver-tanke-och-planering>

Sternljung, H. (2022, 18 februari). *Hundarna Zorro och Mufasa på nya jobbet - lyssnar tålmodigt när barnen läser böcker*. Falu-Kuriren. <https://www.falukuriren.se/2022-02-18/hundarna-zorro-och-mufasa-pa-nya-jobbet-lyssnar-talmodigt-nar-barnen-laser-bocker/>

Svea Hundtjänst (n.d). Forskning. <https://sveahundtjanst.se/forskning/>

Sveriges lantbruksuniversitet. (2024). *Sociala tjänstehundars spelar viktig roll för fysisk och psykisk hälsa* <https://sluholding.se/forskare/innovativa-forskare/sociala-tjanstehundar-spelar-viktig-roll-for-fysisk-och-psykisk-halsa/>

Sveriges lantbruksuniversitet. (2024, 19 juni). *Sociala tjänstehundars stöd till elever med problematisk skolfrånvaro*. <https://www.slu.se/fakulteter/vh/forskning/forskningsprojekt/hund/sociala-tjanstehundars-stod/>

Vetenskapsrådet. (2017). *God forskningssed* (VR1708).

https://www.vr.se/download/18.2412c5311624176023d25b05/1555332112063/Godforskning_s

Östlund, K. (2024, 29 april). *Forskaren: Skolhundar ökar elevernas närvaro*. SVT.

<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/upsala/forskaren-skolhundar-okar-elevernas-narvaro>

Bilder

Bild 1: Sociala Tjänstehundar, omsorg utan ord

Bild 2: Indikerad nivå; hämtad 2025-01-18 från:

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/extern-samverkan-for-att-tidigt-mota-barns-och-elevers-behov>

BILAGOR

Enkätfrågor

Bakgrundsinformation

1. Har din skola använt sig av hunderstödda interventioner?

- ja
- nej
- planerar att börja

2. Hur länge har du arbetat som rektor?

- Mindre än 1 år
- 1–5 år
- 6–10 år
- Mer än 10 år

3. Vilken typ av skola leder du?

- Lågstadium 1-3
- Mellanstadium 4-6
- Högstadium 7-9
- F-3 skola
- F-6 skola
- F-9-skola
- Anpassad grunskola
- Annat

Rektorns Beslutsfattande

4. Vilka faktorer påverkar dina beslut om att införa hundunderstödda interventioner i skolan? (Välj alla som stämmer)

- Vetenskaplig evidens
- Ekonomiska resurser
- Elevers behov
- Personalens intresse
- Säkerhetsaspekter
- Föräldraåsikter
- Kollegors rekommendationer
- Tillgång till skolhundsteam

Annat

Om du kryssat annat på fråga 4, utveckla gärna ditt svar.

5. Hur viktigt är varje följande faktor när du överväger hundunderstödda interventioner? (Ange på en skala från 1–5, där 1 är "Inte viktigt" och 5 är "Mycket viktigt")
- Vetenskaplig evidens
 - Ekonomiska resurser
 - Elevers behov
 - Personalens intresse
 - Säkerhetsaspekten
 - Föräldrasikter
 - Kollegors rekommendationer
 - Tillgång till skolhundsteam
6. Har du någon gång tvekat att implementera hundunderstödda interventioner på grund av risker (t.ex. allergier, rädslor hos elever eller personal)?
- Ja
 - Nej
 - Vet ej
7. Om du har tvekat, vilka specifika risker har varit mest avgörande?
- Allergier
 - Rädsla för hundar
 - Ekonomiska kostnader
 - Personalens arbetsbelastning
 - Osäkerhet kring effekter
 - Annat

Om du kryssat annat på fråga 7, utveckla gärna ditt svar.

Fördelar och Utmaningar

8. Vilka fördelar ser du med hundunderstödda interventioner i skolmiljön? (Välj alla som stämmer)
- Förbättrat elevmående
 - Minskad stress och ångest hos elever
 - Ökad koncentration
 - Positiv skolmiljö
 - Stärkt sociala relationer
 - Ökad närvaro
 - Ökad måluppfyllelse

- Ökad motivation
- Jag ser inga fördelar
- Annat

Om du kryssat annat på fråga 8, utveckla gärna ditt svar.

9. Vilka utmaningar ser du med att ha hundunderstödda interventioner på skolan? (Välj alla som stämmer)
- Allergier
 - Rädsla för hundar hos elever
 - Svårigheter att integrera hundarna i undervisningen
 - Ekonomiska kostnader
 - Brist på utbildad personal
 - Föräldraåsikter
 - Lokalbrist
 - Jag ser inga utmaningar
 - Annat

Om du kryssat annat på fråga 9, utveckla gärna ditt svar.

10. Hur har elever, föräldrar och personal reagerat på hundunderstödda interventioner?
- Övervägande positiva reaktioner från alla grupper
 - Övervägande negativa reaktioner från alla grupper
 - Annat
 - Ej aktuell fråga

Samarbete med Skolhundsteam

11. Hur viktigt är det för dig att skolhundsteamet har specifika kvalifikationer (t.ex. certifieringar)?
- Mycket viktigt
 - Ganska viktigt
 - Inte särskilt viktigt
 - Oviktigt
 - vet ej
12. Vilken typ av samverkan har du haft med skolhundsteamet?
- Regelbundna möten och uppföljningar
 - Samarbete efter behov
 - Ingen specifik samverkan
 - Annat

Frågan ej aktuell

Om du kryssat annat på fråga 12, utveckla gärna ditt svar.

Utvärdering och Framtid

13. Har ni utvärderat effekterna av de hundunderstödda interventionerna på din skola?

- Ja
- Nej
- Planerar att göra det
- Ej aktuell fråga

14. Om ja, vilka resultat har ni sett?

- Positiva effekter på elevernas välmående
- Ingen märkbar skillnad
- svårigheter att mäta effekterna
- Annat

Om du kryssat annat på fråga 14, utveckla gärna ditt svar.

15. Ser du några möjligheter för att utveckla hundunderstödda interventioner på din skola i framtiden?

- Ja
- Nej
- Osäker

16. Skulle du rekommendera andra skolledare att överväga hundunderstödda interventioner?

- Ja
- Nej
- Kanske
- Vet ej

17. Finns det något annat du vill tillägga angående hundunderstödda interventioner i skolan?